

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про третейські суди

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 35, ст.412)

{Із змінами, внесеними згідно з Кодексом
[№ 1618-IV від 18.03.2004](#), ВВР, 2004, № 40-41, 42, ст.492
Законом
[№ 3541-IV від 15.03.2006](#), ВВР, 2006, № 35, ст.296}

{Щодо визнання конституційними окремих положень див. Рішення
Конституційного Суду
[№ 1-рп від 10.01.2008](#)}

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
[№ 1076-VI від 05.03.2009](#), ВВР, 2009, № 30, ст.421
Кодексом
[№ 2755-VI від 02.12.2010](#), ВВР, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
Законами
[№ 2983-VI від 03.02.2011](#), ВВР, 2011, № 33, ст.334
[№ 3205-VI від 07.04.2011](#), ВВР, 2011, № 41, ст.413
[№ 5410-VI від 02.10.2012](#), ВВР, 2013, № 42, ст.586
[№ 5461-VI від 16.10.2012](#), ВВР, 2014, № 5, ст.62
[№ 835-VIII від 26.11.2015](#), ВВР, 2016, № 2, ст.17
[№ 1403-VIII від 02.06.2016](#), ВВР, 2016, № 29, ст.535
[№ 1404-VIII від 02.06.2016](#), ВВР, 2016, № 30, ст.542}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування цього Закону

Цей Закон регулює порядок утворення та діяльності третейських судів в Україні та встановлює вимоги щодо третейського розгляду з метою захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та юридичних осіб.

До третейського суду за угодою сторін може бути переданий будь-який спір, що виникає з цивільних та господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом.

Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлений інший порядок організації, діяльності та вирішення спорів третейським судом, ніж той, що встановлено цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Дія цього Закону не поширюється на міжнародний комерційний арбітраж.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

третейський суд - недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому цим Законом, для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин;

третейський суддя - фізична особа, призначена чи обрана сторонами у погодженому сторонами порядку або призначена чи обрана відповідно до цього Закону для вирішення спорів у третейському суді;

третейський розгляд - процес вирішення спору і прийняття рішення третейським судом;

третейська угода - угода сторін про передачу спору на вирішення третейським судом;

регламент постійно діючого третейського суду (далі - регламент третейського суду) - документ, яким визначаються порядок та правила вирішення спорів у третейському суді, правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, інші питання, пов'язані з вирішенням спорів третейським судом;

{Положення абзацу сьомого статті 2 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пн від 10.01.2008](#)}

сторони третейського розгляду (далі - сторони) - позивач та відповідач. Позивачами є фізичні та юридичні особи, що пред'явили позов про захист своїх порушених чи оспорюваних прав або охоронюваних законом інтересів. Відповідачами є фізичні та юридичні особи, яким пред'явлено позовні вимоги;

компетентний орган - орган управління юридичної особи, який відповідно до її статуту чи положення має право приймати рішення про утворення постійно діючого третейського суду, затверджувати Положення про постійно діючий третейський суд, регламент третейського суду та списки третейських суддів;

компетентний суд - місцевий загальний суд чи місцевий господарський суд за місцем розгляду справи третейським судом;

{Абзац частини першої статті 2 в редакції Закону [№ 3541-IV від 15.03.2006](#)}

склад третейського суду - персональний склад третейського суду, що розглядає конкретну справу;

{Положення абзацу одинадцятого статті 2 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пр від 10.01.2008](#)}

Третейська палата України - постійно діючий орган самоврядування третейських суддів.

Стаття 3. Завдання третейського суду

{Положення статті 3 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пр від 10.01.2008](#)}

Завданням третейського суду є захист майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних чи юридичних осіб шляхом всебічного розгляду та вирішення спорів відповідно до закону.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 4. Принципи організації і діяльності третейського суду

Третейський суд утворюється та діє на принципах:

- 1) законності;
- 2) незалежності третейських суддів та підкорення їх тільки законам;
- 3) рівності всіх учасників третейського розгляду перед законом і третейським судом;
- 4) змагальності сторін, свободи в наданні ними третейському суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;
- 5) обов'язковості для сторін рішень третейського суду;
- 6) добровільності утворення третейського суду;
- 7) добровільної згоди третейських суддів на їхнє призначення чи обрання у конкретній справі;
- 8) арбітрування;

{Положення пункту 9 статті 4 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пр від 10.01.2008](#)}

- 9) самоврядування третейських суддів;
- 10) всебічності, повноти та об'єктивності вирішення спорів;
- 11) сприяння сторонам у досягненні ними мирової угоди на будь-якій стадії третейського розгляду.

Стаття 5. Право передачі спору на розгляд третейського суду

Юридичні та/або фізичні особи мають право передати на розгляд третейського суду будь-який спір, який виникає з цивільних чи господарських правовідносин, крім випадків,

передбачених законом. Спiр може бути переданий на розгляд третейського суду за наявності між сторонами третейської угоди, яка відповідає вимогам цього Закону.

Спiр може бути переданий на вирiшення третейського суду до прийняття компетентним судом рiшення у спорi між тими ж сторонами, з того ж предмета i з тих самих пiдстав.

Стаття 6. Пiдвiдомчiсть справ третейським судам

Третейськi суди в порядку, передбаченому цим Законом, можуть розглядати будь-якi справи, що виникають iз цивiльних та господарських правовiдносин, за винятком:

- 1) справ у спорах про визнання недiйсними нормативно-правових актiв;
- 2) справ у спорах, що виникають при укладеннi, змiнi, розiрваннi та виконаннi господарських договорiв, пов'язаних iз задоволенням державних потреб;
- 3) справ, пов'язаних з державною таємницею;
- 4) справ у спорах, що виникають iз сiмейних правовiдносин, крiм справ у спорах, що виникають iз шлюбних контрактiв (договорiв);
- 5) справ про вiдновлення платоспроможностi боржника чи визнання його банкрутом;
- 6) справ, однiєю iз сторiн в яких є орган державної влади, орган мiсцевого самоврядування, iхня посадова чи службова особа, iнший суб'єкт пiд час здiйснення ним владних управлiнських функцiй на основi законодавства, у тому числi на виконання делегованих повноважень, державна установа чи органiзацiя, казенне пiдприємство;

{Пункт 6 частини першої статті 6 iз змiнами, внесеними згiдно iз Законом [№ 1076-VI вiд 05.03.2009](#)}

- 7) справ у спорах щодо нерухомого майна, включаючи земельнi дiлянки;

{Частину першу статті 6 доповнено пунктом згiдно iз Законом [№ 1076-VI вiд 05.03.2009](#)}

- 8) справ про встановлення фактiв, що мають юридичне значення;

{Частину першу статті 6 доповнено пунктом згiдно iз Законом [№ 1076-VI вiд 05.03.2009](#)}

- 9) справ у спорах, що виникають з трудових вiдносин;

{Частину першу статті 6 доповнено пунктом згiдно iз Законом [№ 1076-VI вiд 05.03.2009](#)}

10) справ, що виникають з корпоративних вiдносин у спорах мiж господарським товариством та його учасником (засновником, акцiонером), у тому числi учасником, який вибув, а також мiж учасниками (засновниками, акцiонерами) господарських товариств, пов'язаних iз створенням, дiяльнiстю, управлiнням та припиненням дiяльностi цих товариств;

{Частину першу статті 6 доповнено пунктом згiдно iз Законом [№ 1076-VI вiд 05.03.2009](#)}

11) інших справ, які відповідно до закону підлягають вирішенню виключно судами загальної юрисдикції або Конституційним Судом України;

12) справ, коли хоча б одна із сторін спору є нерезидентом України;

13) справ, за результатами розгляду яких виконання рішення третейського суду потребуватиме вчинення відповідних дій органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами та іншими суб'єктами під час здійснення ними владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень;

{Частина першу статті 6 доповнено пунктом 13 згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

14) справ у спорах щодо захисту прав споживачів, у тому числі споживачів послуг банку (кредитної спілки).

{Частина першу статті 6 доповнено пунктом 14 згідно із Законом [№ 2983-VI від 03.02.2011](#)}

Стаття 7. Види третейських судів

В Україні можуть утворюватися та діяти постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору (суди ad hoc).

Постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору утворюються без статусу юридичної особи.

Постійно діючий третейський суд очолює голова третейського суду, порядок обрання якого визначається Положенням про постійно діючий третейський суд.

Стаття 8. Порядок утворення третейських судів

Постійно діючі третейські суди можуть утворюватися та діяти при зареєстрованих згідно з чинним законодавством України:

всеукраїнських громадських організаціях;

всеукраїнських організаціях роботодавців;

фондових і товарних біржах, саморегульованих організаціях професійних учасників ринку цінних паперів;

торгово-промислових палатах;

всеукраїнських асоціаціях кредитних спілок, Центральній спілці споживчих товариств України;

об'єднаннях, асоціаціях суб'єктів підприємницької діяльності - юридичних осіб, у тому числі банків.

Постійно діючі третейські суди не можуть утворюватися та діяти при органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Утворення постійно діючого третейського суду компетентним органом суб'єктів, визначених у частині першій цієї статті, вимагає:

- 1) прийняття рішення про утворення постійно діючого третейського суду;
- 2) затвердження Положення про постійно діючий третейський суд;
- 3) затвердження регламенту третейського суду;
- 4) затвердження списку третейських суддів.

Списки третейських суддів постійно діючих третейських судів повинні містити такі відомості про третейських суддів: дата народження, освіта, отримана спеціальність, останнє місце роботи, загальний трудовий стаж, стаж роботи за спеціальністю.

Місцезнаходженням постійно діючого третейського суду є місцезнаходження його засновника, що не обмежує засновника третейського суду в праві визначати розташування третейських суддів за адміністративно-територіальним принципом.

Порядок утворення третейського суду для вирішення конкретного спору визначається третейською угодою, умови якої не можуть суперечити положенням цього Закону.

Стаття 9. Державна реєстрація постійно діючого третейського суду

Постійно діючий третейський суд підлягає державній реєстрації в порядку, передбаченому [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#).

У разі внесення змін до Положення про постійно діючий третейський суд та/або регламенту третейського суду або списку третейських суддів постійно діючого третейського суду засновник постійно діючого третейського суду повинен протягом 15 днів з дня прийняття такого рішення забезпечити в порядку, визначеному [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#), внесення змін до відомостей про постійно діючий третейський суд, які містяться у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

У разі невиконання засновником постійно діючого третейського суду вимог частини другої цієї статті або виявлення протягом трьох років з дня реєстрації постійно діючого третейського суду недостовірних відомостей у поданих для державної реєстрації документах орган, який зареєстрував такий третейський суд, повинен звернутися до суду із заявою про припинення його діяльності.

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 1076-VI від 05.03.2009](#), [№ 3205-VI від 07.04.2011](#), [№ 5410-VI від 02.10.2012](#), [№ 5461-VI від 16.10.2012](#); текст статті 9 в редакції Закону [№ 835-VIII від 26.11.2015](#)}

Стаття 10. Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду

Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду затверджуються його засновником і публікуються.

Положення про постійно діючий третейський суд повинно містити відомості про його найменування, місцезнаходження, відомості про засновника третейського суду, склад, компетенцію та порядок створення органів самоврядування третейських суддів, порядок обрання голови третейського суду, підстави та порядок припинення діяльності третейського суду.

Положення про постійно діючий третейський суд може містити інші положення, визнані засновником за необхідні для забезпечення належної діяльності третейського суду відповідно до цього Закону.

Порядок та правила розгляду справ у постійно діючих третейських судах встановлюються цим Законом та регламентом третейського суду.

Регламент третейського суду повинен визначати порядок та правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, правила вирішення спорів третейським судом, інші питання, віднесені до компетенції третейського суду цим Законом. Регламент третейського суду може містити положення, які хоча і не передбачені цим Законом, але не суперечать принципам організації та діяльності третейського суду, визначеним цим Законом, і є необхідними для належного здійснення третейським судом повноважень з третейського вирішення спорів.

Стаття 11. Законодавство, яке застосовується третейськими судами при вирішенні спорів

Третейські суди вирішують спори на підставі [Конституції](#) та законів України, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України.

Третейський суд у випадках, передбачених законом або міжнародним договором України, застосовує норми права інших держав.

У разі відсутності законодавства, що регулює певні спірні відносини, третейські суди застосовують законодавство, яке регулює подібні відносини, а за відсутності такого третейські суди застосовують аналогію права чи керуються торговими та іншими звичаями, якщо останні за своїм характером та змістом властиві таким спірним відносинам.

Розділ II **ТРЕТЕЙСЬКА УГОДА**

Стаття 12. Види і форма третейської угоди

Третейська угода може бути укладена у вигляді третейського застереження в договорі, контракті або у вигляді окремої письмової угоди.

Якщо сторони не домовилися про інше при передачі спору до постійно діючого третейського суду, а також при вказівці у третейській угоді на конкретний постійно діючий третейський суд регламент третейського суду розглядається як невід'ємна частина третейської угоди.

За будь-яких обставин у разі суперечності третейської угоди регламенту третейського суду застосовуються положення регламенту.

Третейська угода укладається у письмовій формі. Третейська угода вважається укладеною, якщо вона підписана сторонами чи укладена шляхом обміну листами, повідомленнями по телетайпу, телеграфу або з використанням засобів електронного чи іншого зв'язку, що забезпечує фіксацію такої угоди, або шляхом направлення відзиву на позов, в якому одна із сторін підтверджує наявність угоди, а інша сторона проти цього не заперечує.

Третейська угода має містити відомості про найменування сторін та їх місцезнаходження, предмет спору, місце і дату укладання угоди.

{Статтю 12 доповнено частиною згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Посилання у договорі, контракті на документ, який містить умову про третейський розгляд спору, є третейською угодою за умови, що договір укладений у письмовій формі і це посилання є таким, що робить третейську угоду частиною договору.

У разі недодержання правил, передбачених цією статтею, третейська угода є недійсною.

Недійсність окремих положень договору, контракту, що містить третейське застереження, не тягне за собою недійсність такого третейського застереження.

Третейська угода може містити як вказівку про конкретно визначений третейський суд, так і просте посилання на вирішення відповідних спорів між сторонами третейським судом.

Стаття 13. Третейська угода і правонаступництво сторін

Якщо третейська угода укладена у вигляді третейського застереження, то вона вважається невід'ємною частиною угоди і щодо неї діють такі самі правила правонаступництва, що й до угоди в цілому.

Якщо третейська угода укладена у вигляді окремої угоди, то у разі заміни кредитора у зобов'язанні останній повинен повідомити нового кредитора про її існування. Зміна третейської угоди в такому випадку можлива лише за умови явно вираженої згоди іншої (інших) сторони (сторін) угоди.

Стаття 14. Призначення чи обрання третейського суду та третейських суддів

Сторони мають право вільно призначати чи обирати третейський суд та третейських суддів. За домовленістю сторін вони можуть доручити третій особі (юридичній або фізичній) призначення чи обрання третейського суду чи суддів.

Для призначення чи обрання третейських суддів у кожній справі необхідна їхня згода.

У постійно діючих третейських судах призначення чи обрання третейських суддів здійснюється із затвердженого відповідно до [статті 8](#) цього Закону списку третейських суддів, який за регламентом цього постійно діючого третейського суду може мати обов'язковий чи рекомендаційний характер.

Стаття 15. Обмін документами та письмовими матеріалами

Обмін документами та письмовими матеріалами між сторонами, а також між сторонами і третейським судом чи третейськими суддями здійснюється у порядку, погодженому сторонами, і за вказаними ними адресами.

У постійно діючому третейському суді порядок обміну документами та письмовими матеріалами визначається регламентом третейського суду.

Якщо сторони не дійшли згоди з цих питань або у разі невизначеності цих питань у регламенті третейського суду, документи та інші письмові матеріали направляються за останнім відомим місцем проживання фізичної особи чи за юридичною адресою або місцезнаходженням юридичної особи рекомендованим листом з повідомленням про вручення чи в інший спосіб, що передбачає отримання доказів доставки документів та інших письмових матеріалів адресатові, та вважаються такими, що отримані в день такої доставки, навіть якщо на цей час одержувач за цією адресою не знаходиться чи не проживає, а про зміну своєї адреси ним не було повідомлено іншу сторону належним чином.

Розділ III ФОРМУВАННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 16. Склад третейського суду

Склад третейського суду формується шляхом призначення чи обрання третейських суддів (третейського судді).

Третейський суд може розглядати справи в складі одного третейського судді або в будь-якій непарній кількості третейських суддів.

У постійно діючому третейському суді кількісний та персональний склад третейського суду визначається за правилами, встановленими регламентом третейського суду.

У третейському суді для вирішення конкретного спору сторони на свій розсуд можуть домовитися про кількісний і персональний склад третейського суду.

За всіх умов третейський суд може розглядати справи в будь-якій непарній кількості третейських суддів.

Якщо сторони не погодили кількісний склад третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору, то третейський розгляд здійснюється у складі трьох суддів.

Стаття 17. Формування складу третейського суду

Формування складу третейського суду в постійно діючому третейському суді здійснюється в порядку, встановленому регламентом третейського суду.

Формування складу третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору здійснюється в порядку, погодженому сторонами.

Якщо сторони не погодили іншого, то формування складу третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору здійснюється в такому порядку:

1) при формуванні третейського суду в складі трьох і більше третейських суддів кожна із сторін призначає чи обирає рівну кількість третейських суддів, а обрані у такий спосіб третейські судді обирають ще одного третейського суддю для забезпечення непарної кількості третейських суддів.

Якщо одна із сторін не призначить чи не обере належної кількості третейських суддів протягом 10 днів після одержання прохання про це від іншої сторони або якщо призначені чи обрані сторонами третейські судді протягом 10 днів після їх призначення чи обрання не оберуть ще одного третейського суддю, то розгляд спору в третейському суді припиняється і цей спір може бути переданий на вирішення компетентного суду;

2) якщо спір підлягає вирішенню третейським суддею одноособово і після звернення однієї сторони до іншої з пропозицією про призначення чи обрання третейського судді сторони не призначають чи не оберуть третейського суддю, то розгляд спору в третейському суді припиняється і цей спір може бути переданий на вирішення компетентного суду.

Головуючий складу третейського суду у справі та третейський суддя у випадку, передбаченому абзацом першим пункту 1 частини третьої цієї статті, обираються не менш як двома третинами від призначеного чи обраного складу суду шляхом відкритого голосування.

Сторони та призначені чи обрані ними третейські судді при призначенні чи обранні у відповідних випадках третейських суддів або головуючого складу третейського суду повинні забезпечувати додержання вимог цього Закону.

Стаття 18. Вимоги до третейських суддів

Третейські судді не є представниками сторін. Третейським суддею може бути призначена чи обрана особа, яка прямо чи опосередковано не заінтересована в результаті вирішення спору, а також має визнані сторонами знання, досвід, ділові та моральні якості, необхідні для вирішення спору.

Третейськими суддями не можуть бути:

особи, які не досягли повноліття, та особи, які перебувають під опікою чи піклуванням;

особи, які не мають кваліфікації, погодженої сторонами безпосередньо чи визначеної у регламенті третейського суду;

особи, які мають судимість;

особи, визнані в судовому порядку недієздатними;

судді судів загальної юрисдикції або Конституційного Суду України.

{Частину другу статті 18 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

У разі одноособового вирішення спору третейський суддя постійно діючого третейського суду повинен мати вищу юридичну освіту. У разі колегіального вирішення

спору вимоги щодо наявності вищої юридичної освіти поширюються лише на головуючого складу третейського суду.

При вирішенні спору третейським судом для вирішення конкретного спору угодою сторін можуть бути встановлені додаткові вимоги до третейських суддів.

Стаття 19. Підстави відводу чи самовідводу третейського судді

Третейський суддя не може брати участі у розгляді справи, а після його призначення чи обрання підлягає відводу чи самовідводу:

якщо він особисто чи опосередковано заінтересований у результаті розгляду справи;

якщо він є родичем однієї із сторін або інших осіб, які беруть участь у справі, або перебуває з цими особами чи сторонами в особливих стосунках;

на його прохання або за спільним рішенням сторін;

у разі встановлення стороною обставин, які дають їй підстави вважати упередженим або необ'єктивним ставлення третейського судді до справи, про яке сторона дізналася після його обрання чи призначення;

у разі тривалого, більш як один місяць від дня призначення чи обрання, невиконання ним обов'язків третейського судді у конкретній справі;

у разі виявлення невідповідності третейського судді вимогам, встановленим [статтею 18](#) цього Закону;

якщо третейський суддя бере участь у вирішенні спору, який прямо чи опосередковано пов'язаний з виконанням ним службових повноважень, наданих державою.

Жодна особа не може бути третейським суддею у справі, в якій вона раніше брала участь як третейський суддя, але була відведена чи заявила самовідвід, як сторона, представник сторони або в будь-якій іншій якості.

У третейському суді для вирішення конкретного спору угодою сторін можуть бути встановлені додаткові підстави для відводу чи самовідводу третейського судді.

Стаття 20. Порядок відводу чи самовідводу третейського судді

У разі звернення до особи за отриманням згоди на обрання чи призначення її третейським суддею у конкретній справі ця особа повинна повідомити про наявність обставин, які є підставами для відводу чи самовідводу відповідно до [статті 19](#) цього Закону.

Третейський суддя повинен без зволікання повідомити сторони про підстави його відводу чи самовідводу, зазначені у [статті 19](#) цього Закону, що виникли після початку третейського розгляду, та заявити самовідвід.

За наявності підстав, зазначених у [статті 19](#) цього Закону, сторона може заявити про відвід обраного нею третейського судді лише у разі, якщо обставини, які є підставою для відводу призначеного чи обраного нею третейського судді, стали відомі цій стороні після

його призначення чи обрання. Сторони можуть погоджувати процедуру відводу третейського судді у третейському суді для вирішення конкретного спору.

Процедура відводу третейського судді у постійно діючому третейському суді визначається регламентом третейського суду з додержанням вимог цього Закону.

Якщо в третейській угоді або у регламенті третейського суду не визначена процедура відводу третейського судді, то письмова мотивована заява про відвід третейського судді має бути подана стороною протягом трьох днів після того, як цій стороні стали відомі обставини, які є підставою для відводу третейського судді відповідно до цього Закону.

У разі пропуску встановленого строку питання про прийняття заяви про відвід третейського судді вирішується головою третейського суду залежно від причин пропуску строку, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду.

Заява сторони про відвід подається третейському судді третейського суду для вирішення конкретного спору, кандидатура якого відводиться, або голові постійно діючого третейського суду. За відсутності заперечень іншої сторони щодо заявленого відводу третейський суддя є відведеним з дня подання стороною заяви про його відвід.

Якщо інша сторона не погоджується з відводом третейського судді, вона має право протягом трьох днів подати голові третейського суду свої мотивовані заперечення. В цьому випадку питання про відвід вирішується головою третейського суду спільно з іншими третейськими суддями, призначеними чи обраними у справі, протягом п'яти днів з моменту отримання заяви сторони, рішення яких є обов'язковим для сторін.

Незалежно від заперечень сторони третейський суддя третейського суду для вирішення конкретного спору, якому заявлений відвід, не може брати участі у справі. Якщо протягом 10 днів після відводу такого третейського судді сторони не погодять іншої кандидатури, спір може бути переданий на вирішення компетентного суду.

Стаття 21. Припинення повноважень третейського судді, складу третейського суду

Повноваження третейського судді припиняються:

за погодженням сторін;

у разі відводу чи самовідводу відповідно до цього Закону;

у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

у разі набрання законної сили судовим рішенням про визнання його обмежено дієздатним чи недієздатним;

у разі його смерті, визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим рішенням суду, що набрало законної сили.

Повноваження складу третейського суду, яким вирішувався спір, припиняються після прийняття ним рішення по конкретній справі.

У випадках, передбачених [статтями 47-49](#) цього Закону, повноваження складу третейського суду поновлюються і припиняються після проведення зазначених у цих статтях процесуальних дій.

Стаття 22. Невиконання третейськими суддями своїх обов'язків

У разі невиконання або неналежного виконання третейським суддею своїх обов'язків без поважних причин він несе відповідальність, передбачену регламентом третейського суду або Положенням про постійно діючий третейський суд чи контрактом, укладеним згідно із [статтею 24](#) цього Закону, крім випадків, коли дії третейських суддів містять ознаки складу правопорушень, за вчинення яких законом передбачено адміністративну чи кримінальну відповідальність.

Стаття 23. Заміна третейського судді

У разі, якщо повноваження третейського судді припинені відповідно до цього Закону, інший третейський суддя призначається чи обирається згідно з правилами, які застосовувалися при призначенні чи обранні третейського судді, який замінюється.

Стаття 24. Контракти третейських суддів

У третейському суді для вирішення конкретного спору сторони та третейські судді такого третейського суду можуть укладати між собою контракти, в яких обумовлюються взаємні права і обов'язки та інші питання.

У третейському суді для вирішення конкретного спору третейський суддя отримує гонорар за свої послуги, розмір якого обумовлюється в контракті між ним та стороною.

У третейському суді для вирішення конкретного спору третейський суддя має право укласти контракт та одержувати гонорар тільки від однієї із сторін спору.

Розділ IV

ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИРІШЕННЯМ СПОРУ ТРЕТЕЙСЬКИМ СУДОМ

Стаття 25. Склад витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом

До складу витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, належать:

- 1) гонорари третейських суддів;
- 2) третейський збір, розмір, строки та порядок сплати якого сторонами визначаються регламентом третейського суду;
- 3) витрати, понесені третейськими суддями у зв'язку з участю в третейському розгляді, в тому числі витрати, понесені третейськими суддями на оплату проїзду до місця вирішення спору;
- 4) витрати, пов'язані з оплатою послуг експертів, перекладачів, якщо такі були запрошені чи призначені для участі в третейському розгляді;
- 5) витрати, пов'язані з оглядом і дослідженням речових та письмових доказів у їх місцезнаходженні;
- 6) витрати, понесені свідками;
- 7) витрати, пов'язані з оплатою стороною, на користь якої було прийнято рішення третейського суду, послуг представника, пов'язаних із наданням правової допомоги;

- 8) витрати, пов'язані з організаційним забезпеченням третейського розгляду;
- 9) витрати на листування третейського суду;
- 10) витрати на телефонний, телеграфний, телексний, факсимільний, електронний та інший зв'язок;
- 11) гонорар секретаря третейського суду та інші витрати, визначені регламентом третейського суду або контрактом з третейським суддею.

Якщо регламентом третейського суду чи Положенням про постійно діючий третейський суд не визначено, що витрати, зазначені у пунктах 3-11 частини першої цієї статті, під час третейського розгляду несуть сторони або сторона, яка подала позов, то такі витрати здійснюються постійно діючим третейським судом з наступним їх стягненням із сторін спору, про що зазначається в рішенні чи ухвалі постійно діючого третейського суду.

Розміри гонорарів третейських суддів постійно діючих третейських судів та порядок їх виплати третейським суддям визначаються відповідно до регламенту третейського суду чи Положення про постійно діючий третейський суд.

У разі, коли третейський розгляд справи постійно діючим третейським судом не відбувся чи був припинений, сплачений сторонами третейський збір повертається сторонам, крім випадків, якщо це було зумовлено відводом усіх суддів, укладанням сторонами мирової угоди, відмовою позивача від позову та іншими обставинами, передбаченими цим Законом.

У разі, коли третейський розгляд справи постійно діючим третейським судом не відбувся чи був припинений з підстав, зазначених у частині четвертій цієї статті, то, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду, сторони відшкодовують цьому третейському суду всі понесені ним витрати, про що зазначається в ухвалі третейського суду.

Здійснення фізичною особою повноважень третейського судді та утворення і діяльність постійно діючого третейського суду відповідно до цього Закону не є підприємницькою діяльністю.

Надходження постійно діючого третейського суду, третейського судді, що пов'язані з вирішенням спору третейським судом відповідно до цього Закону, не є доходами від здійснення підприємницької діяльності.

Стаття 26. Розподіл витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом

Розподіл витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, між сторонами здійснюється третейським судом згідно з третейською угодою або регламентом третейського суду. В разі відсутності посилань у третейській угоді або регламенті третейського суду на порядок розподілу витрат розподіл між сторонами витрат, які пов'язані з вирішенням спору, здійснюється третейським судом у такому порядку:

при задоволенні позову витрати покладаються на відповідача;

при відмові в позові - на позивача;

при частковому задоволенні позову - на обидві сторони пропорційно розміру задоволених вимог.

Порядок розподілу витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, зазначається у рішенні або ухвалі третейського суду.

Розділ V **ТРЕТЕЙСЬКИЙ РОЗГЛЯД**

Стаття 27. Компетенція третейського суду

Третейський суд, з додержанням вимог цього Закону, самостійно вирішує питання про наявність або відсутність у нього компетенції для розгляду конкретної справи.

Сторона має право заявити про відсутність у третейського суду компетенції стосовно переданого на його вирішення спору до початку розгляду справи по суті.

Сторона має право заявити про перевищення третейським судом меж його компетенції, якщо в процесі третейського розгляду виникне питання, розгляд якого не передбачено третейською угодою або яке не може бути предметом такого розгляду відповідно до регламенту третейського суду чи цього Закону.

У випадках, передбачених частинами другою та третьою цієї статті, третейський суд повинен відкласти розгляд справи або зупинити розгляд справи по суті до вирішення ним питання щодо наявності у нього відповідної компетенції.

З питань наявності чи відсутності компетенції третейський суд у зазначених випадках виносить мотивовану ухвалу.

Якщо третейський суд дійде висновку щодо неможливості розгляду ним конкретного спору внаслідок відсутності у нього компетенції, третейський розгляд припиняється, а витрати, понесені третейським судом, відшкодовуються сторонами в рівних частках.

При прийнятті позову третейський суд вирішує питання про наявність і дійсність угоди про передачу спору на розгляд третейського суду.

У разі, якщо третейський суд дійде висновку про відсутність або недійсність зазначеної угоди, він повинен відмовити в розгляді справи.

Про відмову у розгляді справи виноситься мотивована ухвала, яка надсилається сторонам. При цьому заявнику разом з ухвалою повертаються позовні матеріали.

Стаття 28. Визначення правил третейського розгляду

Правила третейського розгляду у третейському суді для вирішення конкретного спору визначаються цим Законом та третейською угодою.

Правила третейського розгляду, визначені угодою сторін відповідно до частини першої цієї статті, не можуть суперечити обов'язковим положенням цього Закону, які не надають сторонам права домовлятися з окремих питань.

Правила третейського розгляду постійно діючим третейським судом визначаються регламентом третейського суду, який не повинен суперечити цьому Закону.

З питань, не врегульованих регламентом третейського суду або третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору щодо правил третейського розгляду, третейський суд застосовує норми цього Закону та може визначити власні правила третейського розгляду лише в тій частині, що не суперечить принципам організації та діяльності третейського суду, які визначені цим Законом.

Строки вчинення процесуальних дій, передбачені цим Законом, можуть бути продовжені лише за спільною згодою сторін та складу третейського суду, яким вирішується спір. Про продовження строку третейського розгляду постановляється відповідна ухвала.

Стаття 29. Гласність третейського розгляду

У разі, коли проти відкритого розгляду справи третейським судом висунуто хоча б однією стороною заперечення з мотивів додержання та збереження комерційної або банківської таємниці чи забезпечення конфіденційності інформації, справа розглядається у закритому засіданні.

Стаття 30. Місце проведення третейського розгляду

Місцем проведення третейського розгляду справи у постійно діючому третейському суді є місцезнаходження цього третейського суду.

{Частина перша статті 30 в редакції Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Місце проведення третейського розгляду справи у третейському суді для вирішення конкретного спору визначається третейською угодою.

{Частина друга статті 30 в редакції Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

{Частина третю статті 30 виключено на підставі Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 31. Мова третейського розгляду

Розгляд справ у третейському суді провадиться українською мовою, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду чи угодою сторін.

Сторона, яка надає документи чи письмові докази мовою іншою, ніж мова третейського розгляду, повинна забезпечити їх переклад на мову чи мови третейського розгляду.

Стаття 32. Конфіденційність

Третейський суд, суддя третейського суду не вправі розголошувати відомості та інформацію, що стали йому відомі під час третейського розгляду, без згоди сторін або їх правонаступників. Забороняється вимагати від третейського судді надання документів, відомостей та інформації, якими він володіє у зв'язку з третейським розглядом справи, крім випадків, передбачених законами України.

Стаття 33. Розгляд справ третейським судом та мирова угода

Розгляд справи третейським судом починається з винесення відповідної ухвали та направлення її сторонам.

Розгляд справ третейським судом не обмежений будь-якими строками, якщо інше не встановлено регламентом третейського суду або третейською угодою.

При розгляді справи третейським судом можуть встановлюватися строки для надання пояснень, подання заяв, документів, доказів по справі та вчинення інших процесуальних дій.

Третейський суд на початку розгляду повинен з'ясувати у сторін можливість закінчити справу мировою угодою та в подальшому сприяти вирішенню спору шляхом укладення мирової угоди на всіх стадіях процесу.

Сторони мають право закінчити справу укладенням мирової угоди як до початку третейського розгляду, так і на будь-якій його стадії, до прийняття рішення.

За клопотанням сторін третейський суд приймає рішення про затвердження мирової угоди. Мирова угода може стосуватися лише прав і обов'язків сторін щодо предмета спору.

Зміст мирової угоди викладається безпосередньо в рішенні третейського суду.

До рішень третейського суду, прийнятих відповідно до цієї статті, застосовуються правила [розділу VI](#) цього Закону.

Стаття 34. Учасники третейського розгляду

Учасниками третейського розгляду є сторони та їх представники.

Питання щодо участі третіх осіб та їх процесуальні права у третейському розгляді вирішуються третейським судом відповідно до регламенту третейського суду або угоди сторін у третейському суді для вирішення конкретного спору. Третя особа бере участь у третейському розгляді добровільно.

{Частина третю статті 34 виключено на підставі Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 35. Форма та зміст позовної заяви

Позовна заява подається у письмовій формі.

У позовній заяві, що подається до третейського суду, повинні зазначатися:

назва постійно діючого третейського суду або склад третейського суду для вирішення конкретного спору;

дата подання позовної заяви;

найменування і юридичні адреси сторін, які є юридичними особами, та/або прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання і місце роботи сторін, які є фізичними особами;

найменування і юридична адреса представника позивача, якщо він є юридичною особою, або прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання і місце роботи представника, який є фізичною особою, у випадках, коли позов подається представником;

зміст вимоги, ціна позову, якщо вимога підлягає оцінці;

обставини, якими обґрунтовані позовні вимоги, докази, що їх підтверджують, розрахунок вимог;

посилання на наявність третейської угоди між сторонами та докази її укладення;

перелік письмових матеріалів, які додаються до позовної заяви;

підпис позивача або його представника з посиланням на документ, що засвідчує повноваження представника.

До позовної заяви додаються документи, що підтверджують:

- 1) наявність третейської угоди;
- 2) обґрунтованість позовних вимог;
- 3) повноваження представника;
- 4) направлення копії позовної заяви іншій стороні (опис вкладення про відправлення цінного листа, виписка з реєстру поштових відправлень тощо).

Стаття 36. Відзив на позовну заяву

Відповідач повинен надати третейському суду письмовий відзив на позовну заяву. Відзив на позовну заяву направляється позивачу та третейському суду в порядку та строки, що передбачені третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду.

Якщо регламентом третейського суду строк надання відзиву на позовну заяву не визначений, а також у разі розгляду справи третейським судом для вирішення конкретного спору відзив на позовну заяву надається не менше ніж за три дні до першого засідання третейського суду, який вирішує спір.

Неподання відповідачем відзиву у встановлені цією статтею строки не звільняє його в подальшому від виконання вимог третейського суду про надання відзиву на позов.

Наслідки невиконання вимог третейського суду можуть бути передбачені третейською угодою сторін у третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду чи встановлені складом третейського суду.

Якщо сторони не домовилися про інше, до прийняття рішення третейським судом сторона має право змінити, доповнити або уточнити свої позовні вимоги.

Стаття 37. Зустрічний позов

Відповідач вправі подати зустрічний позов для розгляду третейським судом, якщо такий позов є підвідомчим третейському суду та може бути предметом третейського розгляду відповідно до третейської угоди.

Зустрічний позов може бути подано на будь-якій стадії третейського розгляду до прийняття рішення по справі.

Третейський суд приймає зустрічний позов до спільного розгляду з первісним позовом, якщо обидва позови взаємно пов'язані та їх спільний розгляд є доцільним,

зокрема, коли вони впливають з одних і тих самих правовідносин або коли вимоги за ними можуть зараховуватися.

Зустрічний позов має відповідати вимогам [статті 35](#) цього Закону.

Сторона зобов'язана надати відзив на пред'явлений до неї зустрічний позов у порядку та строки, що передбачені третейською угодою в третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду.

Стаття 38. Докази

Доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких третейський суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення спору.

Засоби доказування визначаються регламентом третейського суду.

У третейському суді для вирішення конкретного спору засоби доказування визначаються третейською угодою з урахуванням вимог цього Закону.

У разі невизначеності цього питання у регламенті третейського суду або третейській угоді у третейському суді для вирішення конкретного спору засоби доказування визначаються третейським судом, що розглядає відповідну справу.

Обставини справи, які за законом повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися ніякими іншими засобами доказування.

Кожна сторона третейського розгляду повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Третейський суд має право вимагати від сторін надання доказів, необхідних для повного, всебічного і об'єктивного вирішення спору.

Якщо третейський суд визнає за необхідне одержати документи від підприємств, установ, організацій, які не є учасниками третейського розгляду, він своєю ухвалою уповноважує сторони або одну із сторін одержати відповідні документи та надати їх третейському суду.

Сторони повинні надавати третейському суду докази в оригіналах чи належним чином засвідчених копіях. Всі зібрані письмові докази разом з процесуальними документами сторін (позов, відзив на позов тощо) та третейського суду повинні зберігатися у справі в прошитому та пронумерованому вигляді.

Обставини, встановлені рішенням третейського суду, підлягають обов'язковому доказуванню при розгляді цивільних, господарських та інших справ, в яких беруть участь ті самі особи або особа, стосовно якої встановлені ці обставини.

{Статтю 38 доповнено частиною десятою згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 39. Участь та права сторін у засіданні третейського суду

Третейський розгляд здійснюється у засіданні третейського суду за участю сторін або їх представників, якщо сторони не домовилися про інше щодо їхньої участі в засіданні.

Третейський суд вправі визнати явку сторін у засідання обов'язковою.

Сторонам має бути направлено повідомлення про день, час та місце проведення засідання третейського суду не пізніше ніж за 10 днів до такого засідання. Повідомлення направляється або вручається в порядку, визначеному [статтею 15](#) цього Закону.

Третейський суд під час розгляду справи повинен забезпечити додержання принципу змагальності сторін, рівні можливості та свободу сторонам у наданні ними доказів і у доведенні перед третейським судом їх переконливості.

Сторони мають право ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії, брати участь у засіданнях третейського суду, надавати докази, брати участь у дослідженні доказів, подавати клопотання, давати письмові та усні пояснення, заперечувати проти клопотань і доводів інших учасників розгляду, заявляти відводи, користуватися іншими правами відповідно до третейської угоди у третейському суді для вирішення конкретного спору чи регламенту третейського суду та цього Закону.

Стаття 40. Забезпечення позову

Якщо сторони не домовилися про інше, третейський суд може за заявою будь-якої сторони розпорядитися про вжиття стороною таких забезпечувальних заходів щодо предмета спору, які він вважає необхідними, з урахуванням положень цивільного та господарського процесуального законодавства. Третейський суд може витребувати від будь-якої сторони надати належне забезпечення позову у зв'язку з такими заходами.

Стаття 41. Наслідки неподання сторонами документів, інших письмових матеріалів або неявки сторін

Ненадання витребуваних третейським судом доказів, інших письмових документів чи матеріалів, неявка у засідання третейського суду сторін або їхніх представників, які належним чином були повідомлені про розгляд справи і проведення засідання третейського суду, не є перешкодою для третейського розгляду і прийняття рішення, якщо причина ненадання документів або неявки сторін у засідання визнана третейським судом неповажною.

Стаття 42. Невиконання чи неналежне виконання стороною процесуальних дій

Невиконання або неналежне виконання однією із сторін вимог щодо необхідності вчинення певних процесуальних дій, передбачених третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору чи регламентом третейського суду, не є підставою для надання третейським судом переваг аргументам та доказам, наведеним та поданим іншою стороною.

Наслідки невиконання чи неналежного виконання стороною вимог, встановлених третейською угодою чи регламентом третейського суду, можуть бути передбачені відповідно третейською угодою чи регламентом третейського суду.

Стаття 43. Призначення експертизи

З метою правильного вирішення спору третейський суд має право зобов'язати сторони чи одну із сторін замовити проведення експертизи для роз'яснення питань, що потребують спеціальних знань, про що третейський суд виносить відповідну ухвалу.

Наслідки невиконання стороною цих вимог визначаються регламентом третейського суду чи третейським судом для вирішення конкретного спору.

Підстави та порядок відводу експерта визначаються регламентом третейського суду або угодою сторін третейського розгляду для вирішення конкретного спору.

Стаття 44. Протокол засідання третейського суду

Протокол засідання третейського суду ведеться лише в разі наявності угоди між сторонами про ведення протоколу або коли ведення протоколу передбачено регламентом третейського суду.

Для ведення протоколу за згодою третейських суддів (третейського судді) сторонами може бути призначений секретар третейського розгляду. За його відсутності третейські судді можуть обрати секретаря із складу (крім голови) третейського суду, яким вирішується спір.

У протоколі засідання третейського суду зазначаються:

дата та місце розгляду справи;

прізвища третейських суддів і секретаря;

суть спору;

найменування сторін, їхніх представників, свідків, експертів, інших осіб, які беруть участь у розгляді справи;

заяви та клопотання сторін;

вказівки та вимоги до сторін по справі, висунуті третейським судом;

розклад засідань третейського суду;

зміст пояснень сторін та інших осіб, які беруть участь у справі;

подані під час третейського розгляду докази, відомості про їх огляд;

узгодження сторонами питання про необхідність зберігання та умови зберігання рішень третейського суду;

витрати, понесені сторонами.

Протокол підписується секретарем та всіма третейськими суддями, які розглядали справу.

Підстави та порядок відводу секретаря визначаються регламентом третейського суду або угодою сторін третейського розгляду для вирішення конкретного спору.

Розділ VI РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 45. Прийняття рішення третейським судом

Рішення третейського суду приймається після дослідження усіх обставин справи третейським суддею, що одноособово розглядав справу, або більшістю голосів

третейських суддів, які входять до складу третейського суду. Рішення оголошується у засіданні третейського суду.

Третейський суд вправі оголосити лише резолютивну частину рішення. У цьому випадку, якщо сторони не погодили строк направлення їм рішення, мотивоване рішення має бути направлено сторонам у строк, який не перевищує п'яти днів з дня оголошення резолютивної частини рішення.

Кожній стороні направляється по одному примірнику рішення.

У разі відмови сторони одержати рішення третейського суду або її неявки без поважних причин у засідання третейського суду, де воно оголошується, рішення вважається таким, що оголошене сторонам, про що на рішенні робиться відповідна відмітка, а копія такого рішення надсилається такій стороні.

Стаття 46. Вимоги до рішення третейського суду

Рішення третейського суду викладається у письмовій формі і підписується третейським суддею, який одноособово розглядав справу, або повним складом третейського суду, що розглядав справу, в тому числі і третейським суддею, який має окрему думку. Окрема думка третейського судді викладається письмово та додається до рішення третейського суду.

Рішення постійно діючого третейського суду скріплюється підписом керівника та круглою печаткою юридичної особи - засновника цього третейського суду. Підписи третейських суддів третейського суду для вирішення конкретного спору на рішенні третейського суду посвідчуються нотаріально.

У рішенні третейського суду повинні бути зазначені:

назва третейського суду;

дата прийняття рішення;

склад третейського суду і порядок його формування;

місце третейського розгляду;

сторони, їх представники та інші учасники третейського розгляду, що брали участь у розгляді справи третейським судом;

висновок про компетенцію третейського суду, обсяг його повноважень за третейською угодою;

стислий виклад позовної заяви, відзиву на позовну заяву, заяв, пояснень, клопотань сторін та їхніх представників, інших учасників третейського розгляду;

встановлені обставини справи, підстави виникнення спору, докази, на підставі яких прийнято рішення, зміст мирової угоди, якщо вона укладена сторонами, мотиви, з яких третейський суд відхилив доводи, докази та заявлені під час третейського розгляду клопотання сторін;

висновок про задоволення позову або про відмову в позові повністю або частково по кожній із заявлених вимог;

норми законодавства, якими керувався третейський суд при прийнятті рішення.

Висновки третейського суду, що містяться в рішенні по справі, не можуть залежати від настання або ненастання будь-яких обставин.

У разі задоволення позовних вимог у резолютивній частині рішення зазначаються:

сторона, на користь якої вирішено спір;

сторона, з якої за рішенням третейського суду має бути здійснено стягнення грошових сум та/або яка зобов'язана виконати певні дії або утриматися від виконання певних дій;

розмір грошової суми, яка підлягає стягненню, та/або дії, які підлягають виконанню або від виконання яких сторона має утриматися за рішенням третейського суду;

строк сплати коштів та/або строк і спосіб виконання таких дій;

порядок розподілу між сторонами витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом;

інші обставини, які третейський суд вважає за необхідне зазначити.

Стаття 47. Додаткове рішення

Якщо сторони не домовилися про інше, будь-яка із сторін, повідомивши про це іншу сторону, може протягом семи днів після одержання рішення звернутися до третейського суду із заявою про прийняття додаткового рішення щодо вимог, які були заявлені під час третейського розгляду, але не знайшли відображення у рішенні.

Заяву про прийняття додаткового рішення має бути розглянуто тим складом третейського суду, який вирішував спір, протягом семи днів після її одержання третейським судом.

За результатами розгляду заяви приймається додаткове рішення, яке є складовою частиною рішення третейського суду, або виноситься мотивована ухвала про відмову у задоволенні заяви про прийняття додаткового рішення.

Стаття 48. Роз'яснення рішення

Якщо сторони не домовилися про інше, будь-яка із сторін, повідомивши про це іншу сторону, має право протягом семи днів після одержання рішення звернутися до третейського суду із заявою про роз'яснення резолютивної частини рішення.

Заяву про роз'яснення резолютивної частини рішення має бути розглянуто тим складом третейського суду, який вирішував спір, протягом семи днів після її одержання третейським судом.

За результатами розгляду заяви виноситься ухвала про роз'яснення рішення, яка є складовою частиною рішення, або мотивована ухвала про відмову у роз'ясненні рішення.

Здійснюючи роз'яснення резолютивної частини рішення, третейський суд не має права змінювати зміст рішення.

Стаття 49. Виправлення рішення

Третейський суд у тому ж складі, з власної ініціативи або за заявою сторони третейського розгляду, може виправити у рішенні описки, арифметичні помилки або будь-які інші неточності, про що виноситься ухвала, яка є складовою частиною рішення.

Стаття 50. Обов'язковість рішення третейського суду

Сторони, які передали спір на вирішення третейського суду, зобов'язані добровільно виконати рішення третейського суду, без будь-яких зволікань чи застережень.

Сторони та третейський суд вживають усіх необхідних заходів з метою забезпечення виконання рішення третейського суду.

Стаття 51. Оскарження рішення третейського суду

Рішення третейського суду є остаточним і оскарженню не підлягає, крім випадків, передбачених цим Законом.

Рішення третейського суду може бути оскаржене сторонами, третіми особами, а також особами, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, у випадках, передбачених цим Законом, до компетентного суду відповідно до встановлених законом підвідомчості та підсудності справ.

{Частина друга статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване лише з таких підстав:

1) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону;

2) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

3) третейську угоду визнано недійсною компетентним судом;

4) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам [статей 16-19](#) цього Закону;

5) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі.

{Частина третю статті 51 доповнено пунктом 5 згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Заяву про скасування рішення третейського суду може бути подано до компетентного суду сторонами, третіми особами протягом трьох місяців з дня прийняття рішення третейським судом, а особами, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, - протягом трьох місяців з дня, коли вони дізналися або повинні були дізнатися про прийняття рішення третейського суду.

{Частина четверта статті 51 в редакції Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Скасування компетентним судом рішення третейського суду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третейського суду, крім випадків, передбачених цією статтею.

У разі, якщо рішення третейського суду скасовано повністю або частково внаслідок визнання компетентним судом недійсною третейської угоди або через те, що рішення прийнято у спорі, який не передбачений третейською угодою, чи цим рішенням вирішені питання, що виходять за межі третейської угоди, або рішення прийнято у справі, не підвідомчій третейському суду, відповідний спір не підлягає подальшому розгляду в третейських судах.

{Частина шоста статті 51 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 52. Ухвали третейського суду

З питань, що виникають у процесі розгляду справи і не стосуються суті спору, третейський суд постановляє ухвали.

Стаття 53. Припинення третейського розгляду

Третейський суд постановляє ухвалу про припинення третейського розгляду в таких випадках:

спір не підлягає вирішенню в третейських судах України;

є рішення компетентного суду між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав;

позивач відмовився від позову;

сторони уклали угоду про припинення третейського розгляду;

підприємство, установу чи організацію, які є стороною третейського розгляду, ліквідовано;

третейський суд є некомпетентним щодо переданого на його розгляд спору;

у разі смерті фізичної особи, яка була стороною у справі, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва.

Стаття 54. Зберігання матеріалів справ, розглянутих третейським судом

Справи, розглянуті постійно діючим третейським судом, зберігаються у цьому третейському суді протягом 10 років з дня прийняття рішення третейського суду.

Справи, розглянуті третейським судом для вирішення конкретного спору, за якими видано виконавчі документи, зберігаються у компетентному суді, за місцем видачі виконавчого документа.

Регламентом третейського суду можуть вирішуватися питання, пов'язані з покриттям витрат такого суду на зберігання справ.

Розділ VII ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 55. Виконання рішення третейського суду

Рішення третейського суду виконуються зобов'язаною стороною добровільно, в порядку та строки, що встановлені в рішенні.

Якщо в рішенні строк його виконання не встановлений, рішення підлягає негайному виконанню.

{Частина третю статті 55 виключено на підставі Закону [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Стаття 56. Порядок видачі виконавчого документа

Заява про видачу виконавчого документа може бути подана до компетентного суду протягом трьох років з дня прийняття рішення третейським судом. Така заява підлягає розгляду компетентним судом протягом 15 днів з дня її надходження до суду. Про час та місце розгляду заяви повідомляються сторони, проте неявка сторін чи однієї із сторін не є перешкодою для судового розгляду заяви.

При розгляді заяви про видачу виконавчого документа компетентний суд повинен витребувати справу з постійно діючого третейського суду, в якому зберігається справа, яка має бути направлена до компетентного суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. У такому випадку строк вирішення заяви про видачу виконавчого документа продовжується до одного місяця.

Ухвала про видачу виконавчого документа направляється сторонам протягом п'яти днів з дня її прийняття.

Сторона, на користь якої виданий виконавчий документ, одержує його безпосередньо у компетентному суді.

Після розгляду компетентним судом заяви про видачу виконавчого документа справа підлягає поверненню до постійно діючого третейського суду.

Компетентний суд відмовляє в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа, якщо:

1) на день прийняття рішення за заявою про видачу виконавчого документа рішення третейського суду скасовано компетентним судом;

2) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону;

3) пропущено встановлений цією статтею строк для звернення за видачею виконавчого документа, а причини його пропуску не визнані судом поважними;

4) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

- 5) третейська угода визнана недійсною компетентним судом;
- 6) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам [статей 16-19](#) цього Закону;
- 7) рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, які не передбачені законами України;
- 8) постійно діючий третейський суд не надав на вимогу компетентного суду відповідну справу;
- 9) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі.

{Частина шостої статті 56 доповнено пунктом 9 згідно із Законом [№ 1076-VI від 05.03.2009](#)}

Ухвала компетентного суду про відмову у видачі виконавчого документа, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження. У разі подання апеляції ухвала компетентного суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції.

Сторони мають право протягом 15 днів після винесення компетентним судом ухвали про відмову у видачі виконавчого документа оскаржити цю ухвалу в апеляційному порядку. Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути вирішений компетентним судом у загальному порядку.

Стаття 57. Примусове виконання рішення третейського суду

Рішення третейського суду, яке не виконано добровільно, підлягає примусовому виконанню в порядку, встановленому [Законом України](#) "Про виконавче провадження".

Виконавчий документ, виданий на підставі рішення третейського суду, може бути пред'явлений до примусового виконання в строки, встановлені [Законом України](#) "Про виконавче провадження".

Розділ VIII ТРЕТЕЙСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 58. Самоврядування третейських суддів

{Положення частини першої статті 58 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-рп від 10.01.2008](#)}

Для представництва та захисту інтересів третейських суддів постійно діючих третейських судів утворюються органи третейського самоврядування.

{Положення частини другої статті 58 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-рп від 10.01.2008](#)}

Вищим органом третейського самоврядування є Всеукраїнський з'їзд третейських суддів.

{Положення частини третьої статті 58 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пр від 10.01.2008](#)}

Всеукраїнський з'їзд третейських суддів обирає Третейську палату України.

{Положення частини четвертої статті 58 визнано конституційними згідно з Рішенням Конституційного Суду [№ 1-пр від 10.01.2008](#)}

Третейська палата України є постійно діючим органом третейського самоврядування, який представляє та захищає соціальні і професійні права та інтереси третейських суддів і третейських судів, здійснює методичну та видавничу роботу, аналізує практику правозастосування третейських судів і здійснює інші повноваження, визначені вищим органом третейського самоврядування.

Третейську палату України очолює Голова Третейської палати України, який обирається вищим органом самоврядування третейських суддів терміном на три роки.

Інші повноваження та компетенція Третейської палати України, умови матеріально-технічного, інформаційного забезпечення її діяльності визначаються Положенням про Третейську палату України, що затверджується Всеукраїнським з'їздом третейських суддів.

Стаття 59. Повноваження Голови Третейської палати України

Голова Третейської палати України:

представляє Третейську палату України у взаємовідносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами;

організовує діяльність Третейської палати України та Всеукраїнського з'їзду третейських суддів;

має право бути третейським суддею у вирішенні спорів третейським судом;

здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом та Положенням про Третейську палату України.

Розділ ІХ ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

{Підпункт 1 пункту 2 розділу ІХ втратив чинність на підставі Кодексу [№ 1618-IV від 18.03.2004](#)}

{Підпункт 2 пункту 2 розділу ІХ втратив чинність на підставі Кодексу [№ 2755-VI від 02.12.2010](#)}

{Підпункт 3 пункту 2 розділу ІХ втратив чинність на підставі Кодексу [№ 2755-VI від 02.12.2010](#)}

{Підпункт 4 пункту 2 розділу IX втратив чинність на підставі Закону [№ 1403-VIII від 02.06.2016](#)}

{Підпункт 5 пункту 2 розділу IX втратив чинність на підставі Закону [№ 1404-VIII від 02.06.2016](#)}

3. Засновникам третейських судів у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести правовстановлюючі документи у відповідність із вимогами цього Закону.

4. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої рішення у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України всіх нормативних актів, що суперечать цьому Закону, та прийняття відповідних актів, спрямованих на реалізацію положень цього Закону.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ
11 травня 2004 року
№ 1701-IV

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 16.06.2004 — № 111
- **Президентський вісник** від 16.06.2004 — № 13
- **Голос України** від 22.06.2004 — № 113
- **Офіційний вісник України** від 25.06.2004 — 2004 р., № 23, стор. 9, стаття 1540, код акта 29099/2004
- **Відомості Верховної Ради України** від 27.08.2004 — 2004 р., № 35, стор. 1374, стаття 412